

Силабус дисципліни

Соціологія та психологія малих груп

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 053 Психологія
Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: 4, Семестр: 8

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

Доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат соціологічних наук
Біскуп Віталій Степанович

Контактна інформація: vbiskup@gmail.com, 0975103902

Загальна інформація про дисципліну

У соціології та психології малі групи розглядаються як певні мікросистеми, в яких реалізуються численні соціальні відносини: розподіл праці, взаємодія, лідерство, ієрархія престижу, звичаї, традиції, символи тощо. Саме в малій групі відбувається формування людини як особистості, індивідуальності, набуття нею досвіду соціальної взаємодії, реалізується її вплив на процеси в різних ситуаціях соціуму. Малі соціальні групи, фактично, є цеглинами, з яких вибудовується наше суспільство. Вивчення соціологічних та психологічних закономірностей утворення, функціонування малих груп, групових взаємодій є необхідним компонентом підготовки фахівця, який повсякчас знаходиться під впливом малої групи та вміє сам впливати на групові процеси.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Призначення малих груп в суспільстві та в організації соціального життя.	Розуміти значення малих груп для суспільного розвитку та соціалізації членів суспільства.	Тести, питання
2	2. Історія вивчення груп: соціологічний підхід, соціометричний підхід, підхід	Володіти соціологічними та психологічними термінами, необхідними для розуміння функціонування малих груп.	Кейси

	«групової динаміки».		
3	3. Малі та великі групи: спільне та відмінне.	Вміти аналізувати і диференціювати різні підходи до розуміння функціонування малих груп.	Кейси
4	4. Соціологічні та психологічні критерії розвитку малої групи.	Орієнтуватись в соціологічних та психологічних теоріях розвитку малої групи.	Задачі, кейси
5	5. Феномени міжособистісних взаємодій у малій групі: соціальна фасілітація, публічний ефект, конформізм і нонконформізм, каузальна атрибуція, ефект «ореолу», міжособистісна сумісність та згуртованість.	Вміти організовувати, планувати та здійснювати групову взаємодію.	Задачі
6	6. Стадійність розвитку малої групи: стадія формування; стадія психологічної напруги; стадія нормалізації взаємин; стадія діяльності.	Орієнтуватися у групових процесах та стадіях утворення групи.	Тести, питання
7	7. Деструктивні та конструктивні форми взаємодії у малих групах	Розробляти практичні рекомендації стосовно управління груповим процесом; оцінювати групові ефекти.	Кейси
8	8. Лідерство у малих групах.	Знати роль та функції групового лідера та концепції лідерських стилів.	Тести, питання
9	9. Методи дослідження малих груп	Вміти аналізувати процеси у малій групі соціологічними методами; застосовувати психологічні методи до вивчення малої групи.	Кейси

Літературні джерела

1. Групові ресурси подолання наслідків негативних соціальних явищ: практичний посібник [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 98 с.
2. Лесік І. М. Соціологія та політологія: курс лекцій. Миколаїв : МНАУ. 2021. 228 с.
3. Лугова В. М. Основи самоменеджменту та: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 212 с.
4. Оптимізація групової взаємодії в малих групах: посібник / [П. П. Горностай, Л. Г. Чорна, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, Г. В. Циганенко]; за ред. П. П. Горностая. - К., 2020. - 126 с.
5. Проблемна взаємодія в групах: феноменологія, чинники, профілактика: монографія [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, О. В. Яремчук, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2021. 112 с.
6. Свідоме і несвідоме у груповій взаємодії : монографія / [П. П. Горностай, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, Г. В. Циганенко, Л. Г. Чорна]; за наук. ред. П. П. Горностая; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. - Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 244 с.
7. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
8. Сторожук Н. А. Основні соціально-психологічні теорії лідерства. Scientific Collection «InterConf», (39): with the Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (December 26-28, 2020). Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2020. С. 799-802
9. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. Харків: «Контраст», 2019. 116 с.
10. Aronson Elliot. Social psychology. Elliot Aronson, Timothy D. Wilson, Robin M. Akert, Samuel R. Sommers. Ninth Edition. 624 p. URL: https://www.booksfree.org/wp-content/uploads/2022/04/Social-Psychology-9th-Edition-by-Aronson-Wilson-Akert-Sommers-booksfree.org_.pdf
11. Baron Robert A. Social psychology. Robert A. Baron, Nyla R. Branscombe. 13th ed. 539 p. URL: https://www.booksfree.org/wp-content/uploads/2022/04/Social-Psychology-13th-Edition-by-Robert-and-Nyla-R-booksfree.org_.pdf
12. Rachel Skaggs. Harmonizing Small-Group Cohesion and Status in Creative Collaborations: How Songwriters Facilitate and Manipulate the Cowriting Process. *Social Psychology Quarterly*. 2019. Vol. 82(4). P. 367-385

Політика оцінювання

1 Пропущені заняття з поважних причин мають бути підтверджені офіційним документом (лікарняним листом, довідкою з деканату тощо). У випадку, якщо кількість пропущених занять з поважних причин становить більше 50%, студент зобов'язаний самостійно опрацювати пропущені теми і звітуватись перед викладачем у встановленому порядку.

2. Починаючи з другого заняття, на якому студент був відсутній без поважних причин, він зобов'язаний його відпрацювати у встановленому порядку.

3. Якщо студент на практичному занятті отримав незадовільну оцінку (1-59 балів) він зобов'язаний ліквідувати заборгованість у встановленому порядку.

4. У випадку не ліквідованої заборгованості (п. 1-3) студент не допускається до проміжного та підсумкового контролю знань.

5. Порядок ліквідації заборгованостей пропущених занять погоджується між викладачем та студентом і може бути виконана у вигляді усної прездачі, підготовки короткого повідомлення на практичному занятті чи розгорнутого реферату на певну тему.

6. У випадку, якщо на одному з проміжних контролів знань (М1, РКР, КПІЗ) студент отримав незадовільну оцінку (1-59 балів), він зобов'язаний ліквідувати заборгованість до дати наступного контролю знань, але не пізніше, ніж за 3 три дні до цієї дати. Модуль 1, пропущений без поважних причин чи складений у діапазоні від 1 до 59 балів, оцінюється у діапазоні від 1 до 70 балів, з поважних причин – у діапазоні від 1 до 100 балів. Допуск до прездачі ректорської контрольної роботи, пропущеної без поважних причин чи складеної на незадовільну оцінку, здійснюється по заяві, яка візується першим проректор ЗУНУ і оцінюється не вище ніж у 60 балів. Якщо відсутність на РКР була з поважних причин, допуск до її написання здійснюється по заяві, яка візується першим проректор ЗУНУ і оцінюється у діапазоні від 1 до 100 балів. У випадку не здачі студентом попереднього модульного завдання до наступного він не допускається.

Поточна успішність студента враховується під час оцінювання проміжного та підсумкового контролю знань.

Оцінювання

Диференційований залік виставляється автоматично на останньому практичному/семінарському занятті за результатами трьох попередніх модульних форм контролю. У випадку негативної оцінки чи відсутності студента на будь-якому модульному занятті залік не може бути зарахованим.

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Для заліку:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час занять (5 тем по 10 балів = 50 балів). 2. Письмова робота 50 балів	1. Усне опитування під час занять (4 теми по 5 балів = 20 балів). 2. Письмова робота 80 балів	1. Написання КПІЗ, яке включає: підготовка проекту-презентації (реферату) = 60 балів 2. Захист КПІЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг = 10 балів

Шкала оцінювання студентів

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)